

RIVERIA

POHJOIS-KARJALAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ RIVERIA

SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIEN- HALLINNAN YLEISOHJE

1.6.2026 alkaen

RIVERIA.FI

Sisältö

1	Yleisohjeen tarkoitus ja soveltaminen	3
2	Sisäisen valvonta ja riskienhallinta osana johtamisjärjestelmää	3
3	Sisäisen valvonnan osa-alueet.....	3
3.1	Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri	3
3.2	Tavoitteiden asettaminen ja toimintasuunnitelmat	4
3.3	Riskienhallinta	4
3.4	Riskienhallinnan käytännön menettelyt sekä sisäisen valvonnan ja riskien- hallinnan suunnitelma.....	5
3.5	Valvontatoimenpiteet	5
3.6	Raportointi ja tiedonkulku.....	6
3.7	Seuranta	7
4	Sisäinen tarkastus.....	7

1 Yleisohjeen tarkoitus ja soveltaminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen tarkoituksena on ohjata sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa, seurantaa ja arviointia sekä jatkuvaa kehittämistä Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveriassa.

Yleisohjeeseen liittyvät kiinteästi Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian yhtymähallituksen kokouksessaan 24.4.2025 82§ sekä yhtymävaltuuston 20.5.2025 10§ hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävä- ja työnjako sekä vastuut määritetään koulutuskuntayhtymän hallintosäännössä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen hyväksyy Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian yhtymähallitus.

2 Sisäisen valvonta ja riskienhallinta osana johtamisjärjestelmää

Pohjois-karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian johtamisjärjestelmä, arvot ja strategiset tavoitteet luovat perustan sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle.

Sisäinen valvonta ja siihen olennaisena osana sisältyvä kokonaisvaltainen riskienhallinta ovat osa kuntayhtymän strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksen tekoa, poikkeamiin reagoimista sekä seurantaa ja arviointia.

Päivittäisen sisäisen valvonnan tarkoituksena on tukea Riveriaa sen perustehtävän laadukkaassa toteuttamisessa, strategian ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa sekä riskien ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa.

Sisäinen seurantavastuu kuuluu sekä viranhaltijoille että luottamushenkilöille. Seurannan keskeinen tehtävä on raportointivelvoitteiden asettaminen ja tehtyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailu. Valvontavastuu on myös toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamisen ja saavuttamisen, valmistelun ja esittelyn sekä johtamisen toimivuuden valvontaa.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan tulokortin mittaristolla. Yhtymävaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden seurannasta raportoidaan kuukausittain Riverian johtoryhmässä ja yhtymähallituksessa. Riveriassa on käytössä myös strategisia mittareita laajempi tulokortti, jonka indikaattoritietoa käytetään tiedolla johtamisen perusteena.

3 Sisäisen valvonnan osa-alueet

Sisäinen valvonnan voidaan katsoa koostuvan seuraavista kuudesta toisiinsa vaikuttavasta osa-alueesta:

3.1 Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Kuntayhtymän toiminnot on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kuntayhtymän yhtymävaltuuston hallintosäännössä määrittelemillä tilivelvöllisillä viranhaltijoilla on erityinen vastuu sisäisestä valvonnasta ja siihen olennaisena osana sisältyvästä riskienhallinnasta johtamansa toiminnan osalta.

Esihenkilöiden tehtävänä on edistää oman henkilöstönsä tietoisuutta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan merkityksestä, tehtävistä ja vastuista osana työtehtäviään. Esihenkilöiden tulee esim. kehityskeskusteluissa varmistaa, että työntekijöillä on riittävä ammatillinen osaaminen sekä tietoisuus ja osaaminen työtehtäviensä toteuttamiseen liittyvästä lainsäädännöstä, päätöksistä sekä ohjeista ja säännöistä.

Hyvään hallinto- ja johtamistapaan kuuluu, että organisaatio ja sen jäsenet sekä keskeiset yhteistyökumppanit ovat tietoisia niistä eettisistä periaatteista, joita koulutuskuntayhtymän toiminnassa noudatetaan. Riverian luottamushenkilöiden, esihenkilöiden ja työntekijöiden tulee kaikissa tilanteissa toimia lakien, säädösten ja johdon määräysten mukaisesti, rehellisesti ja vilpittömästi. Lisäksi Riveria edellyttää, että sekä viranhaltijat ja työntekijät että luottamushenkilöt toimivat kunnioittavasti ja vastuullisesti, eivätkä tavoittele henkilökohtaista etua asemansa kautta. Korruption torjunta, esteellisyyssäätely ja lahjojen vastaanottamisen rajoitukset ovat keskeisiä osia eettistä toimintaa.

Hyvän hallinnon toteuttaminen tarkoittaa myös selkeää viestintää, palvelujen asianmukaista järjestämistä ja jatkuvaa kehittämistä. Riveria pyrkii varmistamaan, että jokainen päätös ja toimenpide tukee yhteistä etua ja vahvistaa luottamusta julkiseen hallintoon.

Henkilöstön tulee sitoutua toimimaan tavoitteiden ja annettujen ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti sekä ylläpitämään ja kehittämään ammatillista osaamistaan. Henkilöstön tulee saattaa oman esihenkilönsä tietoisuuteen toimintaan liittyviä riskejä ja kehittämismahdollisuuksia.

3.2 Tavoitteiden asettaminen ja toimintasuunnitelmat

Toimintaympäristön muutosten seuranta, ennakointi ja arviointi ovat keskeinen osa tavoitteiden asettamista. Riverian strategian mukaisille mittareille asetetaan tavoitteet kolmeksi vuodeksi kerrallaan toiminta- ja taloussuunnitelmassa. Toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi, jolle määritellään yhtymävaltuustoon nähden sitovat tavoitteet.

Yhteisesti asetettujen tavoitteiden ohella toiminta- ja taloussuunnitelmassa esitetään käyttötalousosassa tulosalueittain ja yhteisten palveluiden osalta tavoiteltujen tulosten saavuttamista edistävät keskeisimmät toimenpiteet. Tulosalueilla ja yhteisissä palveluissa päätetään opevastuista ja aika-tila- ja aikalauista sekä sovitaan seurannasta ja arvioinnista.

3.3 Riskienhallinta

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on olennainen osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä.

Riskit luokitellaan strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Strategisten riskien käsittely ja arviointi ovat ensisijaisesti Riverian yhtymähallituksen ja kuntayhtymän johdon tehtävä. Riveria-tasoiset strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja vahinkoriskit arvioidaan johdon toimesta toiminta- ja taloussuunnitteluprosessin yhteydessä.

Toiminta- ja taloussuunnittelukauteen liittyviä olennaisia riskejä ja epävarmuustekijöitä kuvataan omana lukunaan toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä talousarviossa. Tilinpäätöksen toimintakertomusosassa annetaan selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvioidaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan nykytilaa ja kehittämis-kohteita.

Riverian yhtymähallitus päättää talousarviovuosittain sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelmasta ja sisäisen tarkastuksen kohteista. Sisäisen tarkastuksen hankinta kilpailutetaan hankintalain ja Riverian omien hankintaohjeiden mukaisesti joko kansallisena- tai pienhankintana tarkastuskohteiden määrästä ja laadusta riippuen.

Riskejä tunnustetaan myös osana Riverian tavanomaista johtamista, päätöksentekoa, toimintaa ja sen suunnittelua sekä seuranta- ja arviointia. Riverian tiimit tulosalueilla ja yhteisissä palveluissa tunnustavat ja arvioivat toimintaan liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia talousarvion laadinnan yhteydessä. Jokainen tiimi tekee sähköisen riskienhallintaohjelman (PRO24) riskimatriisilla vuosittain työturvallisuus- ja kokonaisvaltaisen toiminnallisten ja vahinkoriskien kartoituksen, laatii toimenpidesuunnitelman, nimeää vastuuhenkilöt ja laatii aikataulut riskien poistamiseksi, minimoimiseksi tai hallitsemiseksi.

Riverian henkilö- ja vahinkovakuutusturvaa tarkastellaan vähintään kerran vuodessa ja aina toiminnan muuttuessa hallinto- ja talousjohtajan johdolla.

3.4 Riskienhallinnan käytännön menettelyt sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma

Strateginen, toiminnallinen, taloudellinen tai vahinkoriski voi olla sisäinen tai ulkoinen. Tärkeää on, että riskienarvioinnissa tunnustetaan molemmat. Sähköisessä riskienhallintajärjestelmässä riskit arvioidaan määrällisesti ja laadullisesti, jolloin arvioidaan tunnistetun riskin todennäköisyys sekä seurauksen luonne ja vakavuus.

Riskikartoituksen perusteella syntyvän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman toimenpiteenä voi olla riskin poistaminen, pienentäminen, pitäminen omalla vastuulla tai siirtäminen. Talous- ja toimintasuunnitelmassa huomioidaan riskienhallintaan liittyvien toimenpiteiden ohella myös riskien tunnistamiseen, arviointiin ja ehkäisemiseen liittyvät toimenpiteet ja mahdolliset kustannukset.

Riskiarviot ja riskienhallinnan sekä vahvuuksien ja mahdollisuuksien hyödyntämiseen liittyvät suunnitelmat ja niiden toimenpiteet, aikataulut, vastuuhenkilöt sekä seuranta ja raportointi dokumentoidaan sähköiseen riskienhallintajärjestelmään (PRO24).

Tiimikohtaisia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmia sekä raportteja käsitellään Riverian tulosaluekohtaisissa johtotiimeissä. Riveria-tasoiset suunnitelmat sekä raportit käsitellään johtoryhmässä sekä yhtymähallituksessa ja -valtuustossa osana toiminta- ja taloussuunnitelmaa sekä tilinpäätöstä.

3.5 Valvontatoimenpiteet

Riskien valvontatoimenpiteet ovat kunkin tiimin toimintarutiineihin sisältyvää jatkuvaa toimintojen ja varojen käytön valvontaa, joilla pyritään varmistamaan:

- henkilöstön ja omaisuuden turvaaminen erilaisilta riskeiltä,
- toimintaperiaatteiden, suunnitelmien, ohjeiden, lakien ja määräysten noudattaminen,
- virheiden, vahinkojen ja väärinkäytösten ehkäiseminen,
- rahallisesti merkittävien riskialttiiden toimintaketjujen hallinta,
- kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuus,
- resurssien taloudellinen ja tarkoituksenmukainen käyttö ja
- asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.

Säännöllisen sisäisen valvonnan kohdealueita ovat:

- 1) säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen,
- 2) tavoitteiden toteutuminen, varojen käyttö sekä tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus,
- 3) riskienhallinnan järjestäminen,
- 4) omaisuuden hankinta, luovutus ja hoito,

- 5) sopimustoiminta,
- 6) tutkintokoulutuksen prosessi sekä tutkintokoulutuksen ja työelämäyhteistyön käytännön oppaan noudattaminen,
- 7) henkilöstöasiat; mm. palkkaus, rekrytointi, virka- ja työehtosopimusten noudattaminen, työnjako, toimivalta ja vastuut, turvallisuusasiat, työhyvinvointi ja sivutoimet,
- 8) tiedonkulku ja viestintä,
- 9) tietohallinto, tietoturva ja tietosuoja,
- 10) asiakirjojen hallinnointi ja arkistointi sekä
- 11) väärinkäytösten ennaltaehkäisy ja tunnistaminen.

Toimintaohjeiden ja tehtäväkuvausten laatiminen sekä niiden säännöllinen päivittäminen ja toteutumisen seuranta ovat olennainen osa valvontatehtävää.

Esihenkilöiden tehtävänä on varmistaa, että jokainen työntekijä on tietoinen omista toimintavaltuuksistaan, tehtävistään ja tavoitteistaan.

Sisäistä valvontaa voi esimerkiksi kehityskeskustelussa edistää käymällä läpi seuraavia kysymyksiä:

Mitkä ovat toimintaan X sekä siihen sisältyvien tehtävien tavoitteet ja vastuut?

Mitkä tekijät estävät ja/tai mahdollistavat em. tavoitteiden saavuttamista; toimintatapaan liittyvät heikkoudet, vahvuudet ja mahdollisuudet sekä niiden arviointi?

Mitä lainsäädäntöä, päätöksiä ja ohjeita tulee noudattaa toimintaan X liittyvissä tehtävissä?

Miten varmistetaan, että oikea henkilö (tai toimielin) tekee oikeita asioita, oikeaan aikaan ja oikein?

Miten varmistetaan ja raportoidaan? Kuka varmistaa ja raportoi? Milloin ja miten varmistetaan? Mihin tietoihin varmistus ja raportointi perustuvat? Mitä, miten ja kenelle raportoidaan (keskeiset havainnot)? Miten toimintatapa arvioidaan ja parannetaan?

Esimerkkejä Riveriassa käytössä olevista käytännön valvontatoimenpiteistä ovat erilaiset hyväksymismenettelyt, työtehtävien eriyttäminen, valtuutukset, todentamiset, täsmäytykset, rekisteritietojen ja ohjelmistojen suojaaminen, omaisuuden turvaamistoimet, toiminnan tuloksellisuuden arvioinnit, toimintojen ja prosessien arvioinnit sekä toiminnan tarkastukset.

Esihenkilöillä tulee jatkuvasti olla ajantasainen tieto johtamansa toiminnan olennaisten asioiden tilasta ja niiden kehityssuunnasta. Esihenkilöiden on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin välittömästi, kun havaitaan lainsäädännön, toimielinten päätösten, sääntöjen ja toimintaohjeiden vastaista tai muutoin virheellistä, tehotonta ja epätaloudellista toimintaa.

Jokaisen työntekijän tulee raportoida havaitsemistaan ohjeiden ja toimintatapojen laiminlyönneistä sekä väärinkäytösepäilyistä esihenkilölleen tai muulle asiasta vastuussa olevalle taholle. Johdon velvollisuutena on puuttua havaittuihin laiminlyönnteihin ja väärinkäytösepäilyihin. Riverialla on käytössä EU-direktiivin velvoittama Whistleblowing ilmoituskanava väärinkäytösepäilyistä ilmoittamiseen. Whistleblowing-kanavan kautta ilmoitettavia väärinkäytösepäilyjä voivat olla esimerkiksi epäily virka-aseman väärinkäyttämisestä, petoksesta, ympäristörikkomuksesta, työturvallisuusrikkomuksesta tai laittomasta irtisanomisesta.

3.6 Raportointi ja tiedonkulku

Toimivan raportoinnin ja tiedonkulun avulla Riverian luottamushenkilöt, johto, henkilöstö ja sidosryhmät saavat luotettavaa ja ajantasaista tietoa toiminnasta ja taloudesta sekä niihin vaikuttavista tekijöistä.

Talousarvion sitovien taloudellisten tulosten toteutumista raportoidaan yhtymähallitukselle tilinpäätöksen lisäksi tammi- ja heinäkuuta lukuun ottamatta kuukausittain. Tulosalueet raportoivat toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumisesta Riverian johtoryhmän kokouksissa.

Mikäli tulosalue toteaa, ettei talousarviossa asetettua sitovaa tavoitetta saavuteta, seurannan yhteydessä tulee esittää poikkeaman syy ja antaa selvitys, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty tavoitteen saavuttamiseksi. Mikäli tavoitteita ei saavuteta korjaavista toimenpiteistä huolimatta, on tulosvastuullisen esihenkilön tuotava tämä ilmi Riverian johtoryhmän kokouksessa tai otettava yhteyttä kuntayhtymän johtaja, rehtoriin. Ellei tilannetta saada korjattua, on tulosalueen tehtävä yhtymähallitukselle ja yhtymähallituksen edelleen yhtymävaltuustolle esitys talousarvion muuttamisesta. Muutosesityksestä on käytävä ilmi ne toimenpiteet, joihin on ryhdytty ennen muutosesitystä.

Mikäli tilikauden aikana havaitaan uusia ja merkittäviä riskejä tai mahdollisuuksia, tulee niistä ja niiden hallintakeinoista raportoida välittömästi esihenkilöille ja edelleen Riverian johtoryhmän jäsenille sekä kuntayhtymän johtajalle, rehtorille. Lisäksi tulee varmistaa, että raportoinnin perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

3.7 Seuranta

Tilivelvollisten toimijoiden on seurattava ja arvioitava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta jatkuvasti.

Seuranta ja arviointia toteutetaan mm. seuraamalla tuloskortin mittarien toteutumista, itsearviointeilla, tilintarkastajan arvioinneilla sekä sisäisen tarkastuksen keinoin.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalain mukaisesti yhtymähallituksen tulee vuosittain antaa yhtymävaltuustolle toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä.

4 Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa Riverian ohjaus- ja valvontajärjestelmää, jota yhtymähallitus ja kuntayhtymän johtaja, rehtori käyttävät apuna toteuttaessaan kuntayhtymän hallinnon ja taloudenhoidon valvontavelvollisuuttaan.

Sisäinen tarkastus on aktiivista, systemaattista ja avointa tarkastustoimintaa kuntayhtymän johtaja, rehtorin alaisuudessa. Sisäisellä tarkastuksella pyritään varmistamaan Riverian tavoitteiden saavuttaminen, lisäämään toiminnan tehokkuutta, varmistamaan tiedon ja päätösten oikeellisuudesta sekä löytämään mahdolliset virheet nopeasti.

Toimeksiannon saaneella Riverian palkkaamalla tai muutoin hankkimalla sisäisellä tarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada tarkastus- ja arviointitehtävänsä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

Kuntayhtymän johtaja, rehtori laatii vuosittain työsuunnitelman, jonka toteutumista ja havaintoja sisäinen tarkastaja raportoi kuntayhtymän johtaja, rehtorille sekä tarvittaessa yhtymähallitukselle ja tarkastuslautakunnalle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje 1.6.2026 alkaen

POHJOIS-KARJALAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ RIVERIA

PL 70 (Peltolankatu 4), 80101 Joensuu
p. 013 244 200
etunimi.sukunimi@riveria.fi

- // Joensuun koulutusyksikkö
- // Kiteen koulutusyksikkö
- // Lieksan koulutusyksikkö
- // Nurmeksien koulutusyksikkö
- // Outokummun koulutusyksikkö
- // Valtimon koulutusyksikkö

Jäsenkunnat

- // Ilomantsi
- // Joensuu
- // Juuka
- // Kitee
- // Kontiolahti
- // Lieksa
- // Liperi
- // Nurmes
- // Outokumpu
- // Polvijärvi
- // Rääkkylä
- // Tohmajärvi